

فواید و مضرات فضای مجازی برای طلاب خواهر

چکیده

زنان در جامعه نقش اصلی را در تربیت به عهده دارند زیرا آنها مربیان نسل آینده و طبق فرمایش رهبر کبیر انقلاب حضرت امام خمینی(ره) که فرمودند: «از دامن زن، مرد به معراج می‌رسد.» باعث به معراج و یا به سقوط رفتن همسران خود می‌شوند. در این مقاله با توجه به اینکه می‌خواهیم حضور طلاب خواهر را در فضای مجازی بررسی کنیم، باید این را در نظر گرفت که نقش تربیتی زنان طلبه بیش از پیش پررنگ خواهد شد. پس در این مقاله به روش کتابخانه‌ای، ابتدا به تبیین هویت زن و سپس هویت طلبگی پرداخته و سپس با توجه به کارکردهای فضای مجازی به حضور گسترده بانوان طلبه در این فضا تأکید شد.

کلید واژه‌ها: طلبه، فضای مجازی، رایانامه، فروم، شبکه‌های اجتماعی

مقدمه

از آنجا که زنان وظیفه تربیتی کودکان را به عهده دارند، در تربیت جامعه نیز نقش بسزایی ایفا می‌کنند. اگر این نقش را برای صنف بانوان طلبه در نظر بگیریم، چه بسا پررنگ‌تر خواهد شد؛ زیرا طلبه جدای کمک به خانواده، وظیفه کمک به جامعه را نیز عهده‌دار است.

از این رو، بانوان طلبه موظفند تا راه‌های تربیت فرهنگی و اجتماعی را برای جامعه بیاموزند تا به درستی به وظیفه خود، در خدمت‌رسانی به دین مبین اسلام، عمل کنند.

یکی از راه‌های تربیتی که در جامعه امروزی نقش پررنگی را ایفا می‌کند، فضای مجازی است. طلبه امروزی باید فضای مجازی را شناخته و فواید و مضرات آن را بداند تا برای تبلیغ، که وظیفه‌ای ابلاغ شده از طرف خداوند است، از آن بهره بگیرد.

گروهی در بررسی‌های خود تنها به وظیفه طلبه و فواید و مضرات فضای مجازی پرداخته‌اند؛ اما نقش اصلی حضور طلبه، آن هم طلبه خواهر، در فضای مجازی را بررسی نکرده‌اند. ما در اینجا به وسیله روش کتابخانه‌ای به گوشه‌ای از این نقش پرداخته و امیدواریم که در آینده به صورت تکاملی آن را بررسی کرده تا شاید فضای مجازی به زودی فضای تبلیغ گسترده‌ای برای اسلام قرار گیرد.

برای رسیدن به اهمیت حضور طلبه در فضای مجازی، ابتدا باید نقش زن را در خانواده و در نهایت جامعه، بررسی کنیم.

هویت زن

خداوند در سوره حجرات، آیه ۱۳، می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» مراد از ذکر و انثی مطلق مرد و زن است و آیه شریفه در این مقام است که مطلق تفاضل به طبقات به سفید پوستی و سیاه پوستی، عربیت و عجمیت، غنی بودن و فقیر بودن، بردگی و مولایی و مردی و زنی را از بین ببرد. معنای آیه این است که: هان ای مردم، ما شما را از یک مرد و یک زن آفریدیم، پس هر یک از شما انسانی هستید متولد از دو انسان، و از این جهت هیچ فرقی با یکدیگر ندارید، و اختلافی هم که در بین شما هست و شما را شعبه شعبه و قبیله قبیله کرده، اختلافی است مربوط به جعل الهی، نه به خاطر کرامت و فضیلت بعضی از شما بر بعضی دیگر، بلکه برای این است که یکدیگر را بشناسید و نظام اجتماعتان کامل شود. (علامه طباطبایی، ۱۳۷۴، جلد ۱۸، ص ۴۸۸)

با توجه به این آیه مشخص می‌شود که در هیچ موردی مردان نسبت به زنان برتری ندارند، مگر در تقوا. البته تفاوت‌هایی که بین زنان و مردان در برخی مسائل مثل ارث و... وجود دارد به دلایل دیگری است که بحث درباره آنها در این مقال نمی‌گنجد. پس می‌توان نتیجه گرفت، همانطور که مردان باید در اجتماع حضور یابند، زنان نیز باید در اجتماع حضور یافته و فعالیت‌های مختلف را در دست بگیرند. البته این حضور فقط به معنی یک حضور فیزیکی نیست بلکه می‌تواند به صورت مجازی باشد. در اسلام نمونه‌های بسیاری از حضور زنان مؤمن در عرصه‌های مختلف اجتماعی وجود دارد که ما به برخی از این موارد که در قرآن بیان شده است، اشاره می‌کنیم:

* آیات بیانگر حضور زنان در اجتماع

دو دسته از آیات قرآنی بر جواز حضور زن در عرصه عمومی دلالت دارند: نخست آیاتی که در لابه‌لای داستان‌های قرآنی، گوشه‌ای از حضور اجتماعی برخی از زنان نیکوکار را به تصویر کشیده و دوم، آیاتی که آداب و شرایطی را برای حضور زنان در اجتماع بیان کرده‌اند که ما در این قسمت به طور مختصر به داستان‌های قرآنی اشاره خواهیم کرد:

- ۱- حضور حضرت زهرا^(سلام الله علیها) در مباحله: «فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاتَنَا وَنِسَاءَكُمُ وَنِساءَنَا وَأَنْفُسَكُمُ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ» (آل عمران، آیه ۶۱)
- ۲- حضور زن در محضر رسول خدا^(صلی الله علیه و آله) و پیشنهاد همسری: «وَأَمْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ» (احزاب، آیه ۵۰)
- ۳- بیعت زنان با رسول خدا^(صلی الله علیه و آله): «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْنَهُنَّ وَأَسْغِفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ» (ممتحنه، آیه ۱۲)
- ۴- اقدام خواهر حضرت موسی^(علیه السلام) برای حفظ جان برادر: «إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ» (طه، آیه ۴۰)
- ۵- حضور دختران حضرت شعیب^(علیه السلام) در اجتماع: «وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ» (قصص، آیه ۲۳)
- ۶- حضور حضرت مریم^(سلام الله علیها) در جمع مردم: «إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» (آل عمران، آیه ۳۵) (طاهری‌نیا، ۱۳۸۹، ص ۵۶-۴۹)

در نتیجه برخی از بانوان علاوه بر نقش عمومی خود که همان همسری و مادری می‌باشد، نقش اجتماعی برای خود انتخاب می‌کنند تا به وسیله آن وظایف مختلف دیگری را بر عهده بگیرند. یکی از این نقش‌های اجتماعی طلبگی است که طبق مثال‌های قرآنی بیان شده که در آن زنان می‌توانند در مسائل تبلیغی و اجتماعی شرکت کنند، طلبگی به نوعی برای آنان یک واجب کفایی است و اختصاص به مردان ندارد.

طلبه یک شخصیت حقیقی فردی و یک شخصیت حقوقی و صنفی دارد. به همین جهت همان‌گونه که موظف به خودشناسی و خوسازی فردی است، موظف به خودشناسی و خودسازی صنفی نیز می‌باشد. بنابراین در بیان هویت طلبه باید امور و اوصافی ذکر شود که اختصاص به طلبه دارد و او را از سایر اصناف اجتماعی ممتاز می‌گرداند. طلبه باید خود را برای انجام وظیفه در این صنف اجتماعی آماده سازد. همان‌گونه که به عنوان یک انسان به موفقیت و کمال انسانی خود می‌اندیشد باید به عنوان یک طلبه به موفقیت و کمال صنفی خود نیز توجه داشته باشد. بدین ترتیب باید دو آرمان را به موازات هم دنبال کند؛ آرمان فردی و آرمان صنفی.

آشنایی با هویت یک گروه اجتماعی (راننده، کارمند، کاسب، طلبه) دورنمای وظایف الهی و بخش عمده‌ای از برنامه شبانه‌روزی او را روشن می‌گرداند. وقتی می‌گوییم «فلان کس راننده است.» دورنمای فعالیت‌های او را به نحو کلی می‌توان حدس زد. طلبه نیز عمده وقت مفید و توان خود را به «طلبگی» باید بپردازد. اما پرسش اساسی این است که «طلبگی» چه معنایی دارد؟

هویت طلبگی

طلبه از نظر صنفی و شغلی از تبار پیامبران است. «إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ؛ عالمان دین وارثان و جانشینان پیامبران هستند» و متناظر با مسئولیت‌های سه گانه پیامبران، طبق آیه ۱۲۲ سوره توبه: «وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ؛ و شایسته نیست مؤمنان همگی کوچ کنند. پس چرا از هر فرقه‌ای از آنان دسته‌ای کوچ نمی‌کنند تا آگاهی عمیق در دین پیدا کنند و قوم خود را - وقتی به سوی آنان بازگشتند - بیم دهند؟ باشد که آنان (از کیفر الهی) بترسند.» سه تکلیف بزرگ بر عهده دارند.

در این آیه که پس از آیات جهاد نازل شده، گروه معینی از مؤمنان از حکم وجوب جهاد و حرکت به سوی جبهه جنگ استثناء شده‌اند تا این سه هدف را دنبال کنند:

۱. فهم عمیق دین و دریافت پیام وحی از منابع دینی. (لیتفقوها)

۲. بازگشت به میان مردم، انذار و هشدار آنها و ابلاغ پیام دین. (لینذروا)

۳. تلاش برای تحقق آرمان‌های دینی (لعلهم یحذرون)

خدمتی که طلبه به جامعه عرضه می‌کند، رفع مهم‌ترین و حیاتی‌ترین نیاز انسان‌ها و آشناسازی آنها با مهم‌ترین حقیقت هستی یعنی خدا است. بنابراین طلبه یک نیروی فرهنگی و عنصر تعلیمی و تربیتی در جامعه است که برای گسترش فرهنگ دینی آماده می‌شود.

روحانیت، تنها نهاد اجتماعی می‌باشد که خداوند به تکمیل نیروی آن فرمان داده و به طور مستقیم برای تأمین کادر آن اقدام کرده است. خداوند متعال برای نیاز جامعه، به کسب و تجارت یا پزشکی و مهندسی یا رانندگی و آهنگری، به صورت مستقیم نیرو نفرستاده است؛ اما برای رفع نیاز بشر به دین، اخلاق و معنویت، ۱۲۴۰۰۰ انسان صالح، ارسال داشته و آنها را به گونه‌های مختلف، تأیید، هدایت و حمایت کرده است. بعثت پیامبران در پی نیاز انسان‌ها به تعلیم و تزکیه بوده و این نیاز چندان اساسی و بزرگ است که از میان همه نعمت‌ها، خدای بزرگ تنها نعمت بعثت را به رخ انسان کشیده و بر او منت نهاده است.

طلبه با دین خدا گره خورده و تعریف طلبه از مناسبت او با دین به دست می‌آید. طلبه در راه شناخت عمیق دین خدا و ابلاغ و دفاع و اجرای آن می‌کوشد و برنامه خدمت اجتماعی خود را در این رسالت متمرکز می‌کند. یعنی برخلاف دیگر مردم که عمده زمان و توان خود را در برنامه‌های دیگر می‌گذرانند، طلبه سرمایه توان و زمان خود را عمدتاً به ارتباط با منابع دینی و تلاش برای فهم و تبلیغ و دفاع از آن یا گسترش زندگی دینی در سطح جامعه صرف می‌کند. (عالم‌زاده نوری، ۱۳۸۹، جلد دوم، ص ۴۹-۳۹)

حال که نقش زن را در جامعه دانسته و وظایف کلی طلبه را دریافتیم، اهمیت حضور بانوان طلبه در تربیت فرهنگی و اجتماعی جامعه مشخص شد. با توجه به نقش‌های بررسی شده و گسترش روزافزون فضای مجازی، بهترین جایگاه تبلیغی بانوان طلبه، حضور در فضاهای مجازی است؛ زیرا در فضای مجازی نیازی به حضور فیزیکی زن و تداخل با نقش‌های دیگر وی و نیز محدودیت زمانی برای او وجود ندارد.

با توجه به ویژگی‌های فضای مجازی برای بانوان، حداقل توقع می‌رود که تمامی بانوان طلبه در این فضای باز تبلیغی فعالیت مستمر داشته باشند. از این رو ابتدا باید فضای مجازی را شناخته تا روش تبلیغ بانوان طلبه را در آن بیان کنیم.

فضای مجازی

فضای سایبر یا همان فضای مجازی، واژه‌ای است که امروزه بسیار شنیده شده و نشانه‌ها و ابزارهای مرتبط با آن در همه جا مشاهده می‌شود. این واژه نخستین بار در دهه ۱۹۸۰ میلادی و در متون ادبیات علمی - تخیلی مورد استفاده قرار گرفت.

۲۰۱۳ اینستاگرام ۲۳ درصد رشد کرد، در حالی که فیس‌بوک به عنوان کمپانی مادر تنها ۳ درصد رشد را تجربه کرد. گفته می‌شود اگر اینستاگرام همین رشد را حفظ کند، از فیس‌بوک بزرگ‌تر خواهد شد. بین شبکه‌های مختلف اجتماعی، اینستاگرام نقش اصلی را در ذائقه‌سازی، معرفی سبک زندگی غیراسلامی و ترویج مدها و محصولات فرهنگی غربی ایفا می‌کند.

۴) واتساپ

واتساپ برنامه پیام‌رسانی فوری برای تلفن‌های هوشمند است. این برنامه به وسیله شرکت سهامی واتساپ ساخته شده است. واتساپ و نرم‌افزارهای شبیه آن امروزه با گسترش اینترنت همراه، جایگزینی برای پیامک یا پیام‌های متنی کلاسیک شده‌اند. واتساپ طبق اعلام خود در سال ۲۰۱۳ در سراسر جهان ۴۵۰ میلیون کاربر داشته که حداقل ماهی یک بار آنلاین بوده‌اند. در اوایل فوریه ۲۰۱۶ واتساپ اعلام کرد که تعداد مشترک‌های شبکه از مرز یک میلیارد نفر گذشت. علاوه بر قابلیت فرستادن متن ساده می‌توان فایل‌های رایانه‌ای مثل PDF، عکس، صوت و ویدیو را از طریق واتساپ ارسال کرد. این پیام‌رسان در حال حاضر با احتساب فارسی، ۴۶ زبان را پشتیبانی می‌کند.

۵) وایبر

نرم‌افزار وایبر علاوه بر پیام‌رسانی متنی، تبادل تصاویر، ویدیو و پیام‌های رسانه‌ای را برای کاربران خود مهیا می‌کند.

البته وایبر به وسیله چهار همکار یهودی تأسیس شد که چهار سال در ارتش رژیم صهیونیستی مشغول به کار بوده و از دانشگاه تل‌آویو فارغ‌التحصیل شده است. در ۱۴ فوریه ۲۰۱۴ وایبر از سوی شرکت «راکوتن» به قیمت ۹۰۰ میلیون دلار خریداری شد. پیش از آن، بیشتر سهام این شرکت را خانواده‌ای یهودی به نام «شباتای» ۵۵/۲ درصد و «تلمن مارکو» ۱۱/۴ درصد و نیز شرکتی آمریکایی به نام «وست» ۱۲/۵ درصد در اختیار داشته‌اند.

همچنین به نرم‌افزار وایبر به دلیل محافظت ضعیف از داده‌ها، انتقاد شده است. وایبر داده‌ها را به صورت گسترده جمع‌آوری می‌کند که بسیار بیشتر از مقدار دیگر نرم‌افزارهای مشابه مانند «اسکایپ» است؛ بسیاری از این داده‌ها بدون رضایت و اطلاع کاربران جمع‌آوری می‌شود که «قوانین محافظت از داده» اتحادیه اروپا را نقض می‌کند. همچنین شرکت وایبر مشخص نکرده است که چه هنگام و برای چه مقاصدی از داده‌های جمع‌آوری شده استفاده می‌کند و این داده‌ها در اختیار چه کسانی قرار می‌گیرند. بنابر اظهارات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال ۹۳، بیش از ۱۰ میلیون ایرانی عضو این شبکه اجتماعی بودند.

۶) تلگرام

تلگرام، یک نرم‌افزار پیام‌رسان است که به شکل متن باز (قابل تغییر توسط برنامه‌نویسان) ارائه شده است. کاربران می‌توانند پیام‌ها، تصاویر، ویدیوها و اناد خود را رمزنگاری شده تبادل کنند. تلگرام در تبلت‌ها، موبایل‌ها و دستگاه‌های بدون وای‌فای هم در دسترس است. موفقیت عجیب این نرم‌افزار طی دو سال گذشته، دور از انتظار بوده و هم اکنون به فراگیرترین پیام‌رسان بین ایرانیان تبدیل شده است.

کاربران نرم‌افزار امکان تبادل پیام، عکس، ویدیو و فایل تا حجم ۱/۵ گیگابایت را دارند. تلگرام نسخه رایانه‌ای خود را نیز ارائه داده که با این امر، کار برنامه‌نویسان برای کدنویسی برنامه‌های جانبی تلگرام را راحت‌تر کرده است. دیگر آن که همه نرم‌افزارهای رسمی تلگرام متن‌باز هستند که ویژگی تقریباً منحصر به فردی بین همه نرم‌افزارهای پیام‌رسان است؛ البته مدیر این نرم‌افزار گفته است که سرور نرم‌افزار آزاد نیست، زیرا معماری تلگرام نیاز دارد دوباره طراحی شود تا به سرورهای مستقل اجازه دهد مانند یک ابرتلگرام متحد کار کند. مدیر تلگرام، مدیر اسبق شبکه اجتماعی «وی کی» بزرگ‌ترین شبکه اجتماعی دنیا بعد از فیس‌بوک است.

۷) اسکایپ

اسکایپ نرم‌افزاری کاربردی است که به کاربر اجازه می‌دهد به وسیله صدا روی پروتکل اینترنت تماس تلفنی برقرار کنند. تماس تلفنی و ویدیویی بین کاربران اسکایپ کاملاً رایگان است و برای تماس با تلفن ثابت و موبایل نیاز به خرید اعتبار است. همچنین این برنامه امکانات مختلف دیگری مانند پیام‌رسان فوری، انتقال فایل، ویدیو کنفرانس و پست صوتی را در اختیار کاربران قرار می‌دهد. برنامه اسکایپ تا پایان سال ۲۰۰۹ میلادی بیش از ۵۰۰ میلیون کاربر داشته است. شرکت پشتیبانی‌کننده این شبکه در سال ۲۰۰۵ به وسیله شرکت «ebay» خریداری شد و در سال ۲۰۱۱ مایکروسافت اسکایپ را به قیمت ۸/۵ میلیارد دلار خریداری کرد.

۸) لاین

لاین نرم‌افزار کاربردی پیام‌رسان فوری مخصوص تلفن‌های هوشمند و رایانه‌های شخصی است. لاین به کاربران این امکان را می‌دهد تا با یکدیگر به تبادل پیام‌های متنی، عکس، ویدیو و موسیقی بپردازند. لاین همچنین امکان برقراری تماس صوتی و تصویری را از طریق بسترهای اینترنتی برای کاربران فراهم می‌کند. لاین در سال ۲۰۱۱ در ژاپن راه‌اندازی شد و در دو سال به بزرگ‌ترین شبکه اجتماعی ژاپنی تبدیل شد، به صورتی که در نوامبر ۲۰۱۳ تعداد کاربران آن در سطح جهانی به مرز ۳۰۰ میلیون نفر رسید که از این تعداد ۵۰ میلیون آن را ژاپنی‌ها تشکیل می‌دادند.

مهم‌ترین تفاوت لاین با دیگر نرم‌افزارهای پیام‌رسان، امکان ایجاد صفحه شخصی و پروفایل برای هر کاربر است. (طاهری، چینی‌فروشان، محمدزاده، حجت‌الاسلام طاهری، عامل نیک، نصر هرنندی، زارع میرک‌آباد و موحد، ۱۳۹۵، ص ۷۲-۴۸)

با بررسی‌های انجام شده بر روی فضای مجازی، می‌توان به راحتی دریافت که هدف اصلی تولیدکنندگان این ابزارها، فقط خدمت‌رسانی به مردم نبوده، بلکه از این راه قصد نیل به اهداف و مقاصد خود مانند جاسوسی و... را داشته‌اند.

رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله خامنه‌ای، در جلسه خارج از فقه خود با اشاره به وجود برنامه‌های گسترده برای انحراف ذهن و دل مردم و جوانان از اصل دین، اولین و مهم‌ترین وظیفه روحانیون را «مقابله با نقشه دین‌زدایی و غف‌زدایی» خواندند و تأکید کردند: «حوزه‌های علمیه و روحانیون باید با شناخت فضای مجازی و استفاده از فرصت‌های آن، معارف و مفاهیم اسلامی را تبیین کنند».

ایشان با تأکید بر اهمیت «وظیفه‌شناسی» و «موقعیت‌شناسی» در کار تبلیغ و بیان مسائل دینی خاطرنشان کردند: «اگر وظیفه به‌درستی شناخته نشود، علم، تقوا و حتی شجاعت نیز اثر مثبت و مورد انتظاری نخواهد داشت». رهبر انقلاب اسلامی، «بصیرت» را به معنای شناخت نیازها و واقعیات جامعه خواندند و افزودند: «بصیرت یعنی بدانیم جوان امروز چه نیازهایی دارد و بر لوح دل آماده و مشتاق او، چه چیزی نقش بسته یا باید نقش ببندد». ایشان با اشاره به هزینه‌های گزاف و برنامه‌ریزی‌های فراوان علیه ایمان و اعتقادات مردم فرمودند: «دشمن از طریق تولید و ترویج شبهات و همچنین تولید محتوای ضد عفت و حیا، به دنبال انحراف جوانان مؤمن و سالم از اصل دین و دریدن پرده‌های حیا است و امروز این کار در بستر فضای مجازی انجام می‌شود». حضرت آیت الله خامنه‌ای، مقابله با این نقشه را اولین و مهم‌ترین وظیفه روحانیت خواندند و خاطرنشان کردند: «حوزه‌های علمیه و دانایان مذهب باید قابلیت مواجه شدن با لشکر عظیم دشمن را در خود ایجاد کنند».

ایشان با اظهار تأسف از ناآشنایی برخی مبلغان دینی با ابزارهای جدید رایانه‌ای و همچنین عدم درک درست از اهمیت مسئله فضای مجازی در برخی مسئولان، افزودند: «فضای مجازی، به صورت توأمان دارای منافع و مضرات بی‌شماری است که باید با استفاده از فرصت‌های آن، مفاهیم اسلامی را در سطح گسترده ترویج کرد و در همین خصوص، شورای عالی فضای مجازی با هدف تمرکز در فکر، تصمیم و اقدام تشکیل شد».

رهبر انقلاب، شناسایی شبهات روز و پاسخ به آنها را از جمله کارهای مهم حوزه‌های علمیه برشمردند و افزودند: «این کار هیچ منافاتی با فقاہت ندارد، زیرا فقه، منحصر به احکام عملی نیست، باید برای پاسخ به شبهات دینی نیز همانند کاوش‌های دقیق و پردامنه فقهی، اقدام و عمل کرد.» (درس خارج از فقه مورخ ۱۶ شهریور ۱۳۹۵) با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر حضور گسترده طلاب در فضای مجازی، بیم آن می‌رود که با عدم حضور اقشار مذهبی خصوصاً طلاب در این فضای باز تبلیغی، دشمن بتواند به راحتی بر افکار و عقاید مردم چیره شده و بهترین بهره را از آن خود کند.

طلاب خواهر با توجه ویژه به خودسازی و مراقبت از نفس برای جلوگیری از انحراف افکار خود، باید به صورت گسترده در فضای مجازی حاضر شوند و علاوه بر خود و خانواده، جامعه خود را نیز به سمت معارف اسلامی سوق دهند.

نتیجه

با توجه به فضای بسیار مناسب تبلیغاتی فضای مجازی و توجه ویژه و دستور مستقیم مقام معظم رهبری مبنی بر حضور طلاب در این فضا و نیز وظایف انسان‌سازی طلاب و همچنین نقش‌های مهم و تأثیرگذار بانوان در خانواده و جامعه، انتظار می‌رود که طلاب خواهر پس از خودسازی و تحکیم اعتقادات خود، به صورت گسترده وارد فضای مجازی شده و با روش‌ها و ابزارهای مختلف آن آشنا شوند و از آنها برای دستیابی به مقاصد معنوی و تحکیم اعتقادات جامعه، خصوصاً نسل جوان استفاده کنند. با توجه به این ویژگی فضای مجازی یعنی بی‌نیازی از حضور مستقیم در جامعه و دور شدن آنها از محیط خانه و خانواده - که گاهی می‌تواند با وظایف همسری و مادری وی مغایرت داشته باشد - طلاب خواهر می‌توانند در این فضا به راحتی فعالیت کنند.

منابع

- قرآن

- ترجمه تفسیر المیزان، محمدحسین طباطبایی، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه، قم،

۱۳۷۴، چاپ پنجم

- حضور زن در عرصه‌های اجتماعی - اقتصادی از نگاه آیات و روایات، احمد طاهری‌نیا، مؤسسه

آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم، ۱۳۸۹

- راه و رسم طلبگی، محمد عالم‌زاده نوری، انتشارات مؤسسه فرهنگی ولاء منتظر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)،

۱۳۸۹، چاپ پنجم

- فضای مجازی، جاذبه‌ها و آسیب‌ها، سید محسن پاک‌نهاد، انتشارات کتاب کسرا، تهران، ۱۳۹۵

- حقیقت مجازی، محمدحسین سیاح طاهری، مسعود چینی‌فروشان، ندا محمدزاده، حجت‌الاسلام

محمد رضا طاهری، فاطمه عامل نیک، محمد مهدی نصر هرنندی، محمد سجاد زارع میرک‌آباد و نعیمه موحد، مرکز

ملی فضای مجازی، تهران، ۱۳۹۵

- مجموعه سخنرانی‌های مقام معظم رهبری، سایت دفتر مقام معظم رهبری، www.leader.ir